

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำนวน 4 ด้าน คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการ ปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 119 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม แบบเลือกตอบ (Check list) สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหาร วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียนที่ดำรงตำแหน่ง ตอนที่ 2 เป็น แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สถิติที่ใช้ ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับประสิทธิผลการบริหาร สถานศึกษา การทดสอบสมมติฐานตัวแปรที่มีค่า 2 ค่าคือ ประสิทธิภาพการบริหาร และวุฒิการศึกษา ใช้การทดสอบค่าที (t -test) และการทดสอบสมมติฐานตัวแปรที่มีค่ามากกว่า 2 ค่าคือ ขนาดของ โรงเรียนใช้สถิติ one-way ANOVA

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และผลการศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารจำนวน 119 คน จำแนกตามประสิทธิภาพในการบริหารเป็น ต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 44.50 และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 55.50 จำแนกตามสาขาวุฒิการศึกษาเป็นการบริหารการศึกษาร้อยละ 58.00 และสาขาวิชา อื่นๆ ร้อยละ 42.00 จำแนกตามขนาดโรงเรียน เป็นขนาดเล็กร้อยละ 37.00 ขนาดกลาง 36.10 และ ขนาดใหญ่ร้อยละ 26.90

5.1.2 การศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ด้านความสามารถในการพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวก และด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

5.1.3 การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา

1) ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประเภทการบริการ ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2) ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3) ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่า ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe') ปรากฏผลดังนี้

1) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ด้าน

ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ในโรงเรียนเล็กกับขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ในโรงเรียนขนาดใหญ่ สูงกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดกลางสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ตามลำดับ ส่วนโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน พบว่า ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตรา เขต 2 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ในโรงเรียนเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ในโรงเรียนขนาดเล็ก สูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา

จากผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตรา เขต 2 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชุมพล เปี่ยมศรี (2545, หน้า 43) ที่ศึกษาประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจะเชิงตรา พบว่า ประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจะเชิงตรา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมบัติ บุญเกิด (2548, หน้า 37) ที่ศึกษาพบว่า ประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงทำให้การบริหารจัดการในสถานศึกษาต้องปรับปรุงและพัฒนาตนเอง รวมทั้งผู้บริหารส่วนใหญ่ นำแนวทางการบริหารแบบบูรณาการมาดำเนินการในสถานศึกษา เพื่อยกระดับการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐาน

และประเมินคุณภาพการศึกษา จึงทำให้ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้านมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชุมพล เปี่ยมศรี (2545, หน้า 43) ที่พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจะเชิงเทรา ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมบัติ บุญเกิด (2548, หน้า 37) ที่ศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนสามารถบริหารจัดการเรียนการสอน ให้แก่นักเรียนจนสามารถเรียนจบตามหลักเกณฑ์ การวัดผลและประเมินผล ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และสามารถสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาอื่นได้เพิ่มขึ้น โดยจัดกิจกรรมหรือ โครงการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างหลากหลาย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักเรียนมีความรู้เท่าทันต่อ เหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ตามสถานการณ์ปัจจุบัน และการส่งนักเรียนเข้าแข่งขัน ด้านวิชาการจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนภายนอกโรงเรียน ในรอบปีที่ผ่านมา อยู่ในระดับ ปานกลางนั้น อาจเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นเนื้อหา วิชาการตามกลุ่มสาระการ เรียนรู้ ครุภัณฑ์หรือจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเพื่อให้การเรียนการสอนทันตามกำหนด ไม่เปิดโอกาส ให้นักเรียนได้เรียนรู้เหตุการณ์หรือสถานความเป็นไปของเหตุการณ์ปัจจุบัน ประกอบกับสภาพ เหตุการณ์มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงยากต่อการรับรู้ให้ทันเหตุการณ์

2) ด้านความสามารถในการพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวก พบว่าประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ด้านความสามารถ ในการพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ ชุมพล เปี่ยมศรี (2545, หน้า 43) ที่พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดจะเชิงเทรา ด้านความสามารถในการพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวก อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมบัติ บุญเกิด (2548, หน้า 37) ที่ศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ด้านความสามารถใน การพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวก อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้รับการพัฒนา อยู่ตลอดเวลา มีการวางแผนการพัฒนาการเรียนการสอน รวมทั้งการสร้างบรรยากาศได้เหมาะสม จึง ทำให้นักเรียนมีความสนใจกระตือรือร้นในการเรียน มีความสุข สนุกสนานในการร่วมกิจกรรม

การเรียนรู้ สนใจ และกระตือรือร้นต่อการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ยินดีที่จะพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้านจึงแสดงพฤติกรรมออกมาในรูปแบบคติทางบวก

3) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชุมพล เปี่ยมศรี (2545, หน้า 43) ที่พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมบัติ บุญเกิด (2548, หน้า 37) ที่ศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการวางแผนแบ่งงาน มอบหมายงาน ให้ครูโดยคำนึงถึงความสามารถ ความชำนาญ ทำให้ครูปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน และการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ หรือวีดีโอ หรือโทรทัศน์วงจรปิด มาใช้ในการเรียนการสอน ทำให้มีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาอยู่เสมอ

4) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุมพล เปี่ยมศรี (2545, หน้า 43) ที่ศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมบัติ บุญเกิด (2548, หน้า 37) ที่พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร และครูปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประโยชน์ของโรงเรียนเป็นสำคัญ มีที่ประชุมปรึกษาหารือเพื่อนำความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง และชุมชนมาพัฒนาโรงเรียน มีการร่วมมือกันระหว่างและผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา ในการแก้ปัญหาต่างๆ ของโรงเรียนด้วยดี

5.2.2 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา

1) ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประเภทการบริการ ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชุมพล เปี่ยมศรี (2545, หน้า 70) ที่พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามประเภทการบริการของผู้บริหารโรงเรียน ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถ

ในการพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวกด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนและโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปกาสิต โภคพลากรณ์ (2544, หน้า 72) ที่ศึกษาประสิทธิผล โรงเรียนประถมศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง จำแนกตามประสบการณ์การบริหารของผู้บริหาร โรงเรียน พบว่าโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร โรงเรียนมีแนวทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพ โรงเรียน การจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการของโรงเรียน การจัดชั้นเรียน การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินและปรับปรุงงานบริหาร โรงเรียน มีข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้องครบถ้วนเป็น ปัจจุบัน มีกระบวนการบริหารจัดการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคลากร ผู้ปกครอง กรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์กรส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน ส่งผล ให้ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การบริหารมาก กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์การบริหารน้อย มีแนวทางการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ วิเชียร เกตุสิงห์ (2542, หน้า 71) ที่ศึกษาผลการประเมิน พฤติกรรมด้านการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้บริหารกับพฤติกรรมการบริหาร ด้านประสบการณ์ในการ บริหาร ไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่มีประสบการณ์ ด้านการบริหารต่างกัน ในด้านความเป็น นักบริหาร ดังนั้น ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ที่มีผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารมากและผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อยจึงไม่ แตกต่างกัน

2) ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนพงศ์ รุ่งเรือง (2542, หน้า 76) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชุมพล เปี่ยมศรี (2545, หน้า 70) ที่พบว่า ความคิดเห็น ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด จะเชิงเทรา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในทุกด้านและโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการพัฒนาให้นักเรียนมี ทักษะคิดทางบวก และ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษาทางการบริหารการศึกษาและปฏิบัติงาน ในหน้าที่ครูผู้สอนมาก่อนทำให้มีการเรียนรู้ มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานในสถานศึกษา แม้ว่าอีกจำนวนหนึ่งไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านการบริหารการศึกษาแต่ไม่ทำให้ประสิทธิผลการบริหาร สถานศึกษา มีความแตกต่างกันเนื่องจากประสบการณ์ และความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และการแสวงหา ความรู้อยู่เสมอ แต่สำหรับความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนนั้นต้องอาศัยความรู้ และประสบการณ์ซึ่งได้จากการศึกษาทางด้านบริหารการศึกษา โดยตรงทำให้เข้าใจหลักทฤษฎี และกระบวนการบริหารสามารถนำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาภายใน โรงเรียนจึงส่งผลให้มีความแตกต่างกัน

4) ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปกาสิต โภคพลากรณ์ (2544, หน้า 72) ที่วิจัยพบว่าโรงเรียน ที่มีขนาดต่างกันมีประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ หรือไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีการปรับตัวให้มีมาตรฐานการบริหารและการจัดการ มาตรฐานการ จัดการเรียนการสอน และมาตรฐานด้านคุณภาพนักเรียน เพื่อรับการประเมินทั้งภายในและภายนอก ตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 เป็นต้นมา และได้มาตรฐานเดียวกัน ความมีมาตรฐานต่างๆ ในโรงเรียน ได้สร้างความตระหนักต่อผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรในโรงเรียนทุกขนาดต่อการปรับปรุงโรงเรียน ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานเดียวกัน จึงทำให้โรงเรียนมีประสิทธิผลไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ควรสนับสนุน การจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ตาม สถานการณ์ปัจจุบัน และการส่งนักเรียนเข้าแข่งขันด้านวิชาการจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน ภายนอกโรงเรียน

2) ความสามารถในการพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวก โรงเรียนควรสนับสนุนจัดกิจกรรม ชุมชน ชมรม กลุ่มสนใจ อย่างเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน และควรมีระเบียบเรียบร้อยในโรงเรียน

3) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ควรปรับหลักสูตรการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพโรงเรียนให้สูงขึ้น

4) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ผู้บริหาร ครูและกรรมการสถานศึกษาควรร่วมกันวางแผนแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนอย่างจริงจัง โดยใช้หลักรัฐศาสตร์ร่วมกับหลักนิติศาสตร์ในการบริหารโรงเรียน

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา ตามกรอบทฤษฎีของนักทฤษฎีอื่นๆ
- 2) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา
- 3) ควรมีการศึกษาวิจัยประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ